

REZOLŪCIJA H4
Stratēģijas Eiropas mežu ilgtermiņa adaptācijai klimata pārmaiņām

Parakstītājvalstis un Eiropas Kopiena,

A. atzīstot, ka cilvēku veiktās darbības ievērojami palielina siltumnīcefekta gāzu koncentrāciju atmosfērā un tādējādi maina atmosfēras sastāvu;

B. atzīstot, ka, palielinoties siltumnīcefekta gāzu koncentrācijai atmosfērā, palielinās dabiskais siltumnīcas efekts, kas savukārt parasti rada Zemes virsmas un atmosfēras apakšējo slāņu papildu sasilšanu, un ka hlorfluorogļūdeņražu (CFC) un citu ozona slāni noārdošo savienojumu emisija atmosfērā izraisa ievērojamu ozona koncentrācijas samazināšanos stratosfērā, un arī to, ka piezemes ozons izraisa fitotoksisku ietekmi;

C. ņemot vērā to, ka Eiropas mežu dabīgās ekosistēmas ilgstošos evolucionārās attīstības periodos ir pielāgojušās pašlaik dominējošajiem klimatiskajiem apstākļiem;

D. ņemot vērā to, ka Eiropas mežaudžu rotācija var būt ievērojami ilgāka nekā paredzamais laiks, kurā antropogēnās klimata pārmaiņas ietekmēs mežu ekosistēmas;

E. tā kā ir paredzams, ka šīs pārmaiņas Zemes atmosfēras sastāvā un to izraisītās klimata pārmaiņas mežaudzes vienas rotācijas laikā radīs gan labvēlīgu, gan kaitīgu ietekmi uz Eiropas mežu ekosistēmām, tostarp

E.1. samazinātu koku un mežu vitalitāti, stabilitāti un atjaunošanos, labvēlīgākus apstākļus kaitīgajiem insektiem un patogēniem un palielinātu mežu ugunsgrēku un vētru risku,

E.2. palielinātu organisko vielu mineralizāciju, kuras rezultātā atbrīvosies oglekļa dioksīds, palielināsies augsnes izskalošanās, mainīsies augsnē notiekošie procesi un notiks ūdeņu eutrofikācija,

E.3. izmainītu gruntsūdens līmeni un augsnes mitruma režīmu nokrišņu bilances pārviržu un kopējās transpirācijas rezultātā vai jūras līmeņa celšanās dēļ, izraisot slodzi un samazinot koku vitalitāti un rezistenci pret kaitēkļiem un slimībām, un

E.4. meža augāja pastiprinātu augšanu, kura, ja augsnes pārmaiņas to nelabvēlīgi neietekmē, var kādu laiku turpināties tāpēc, ka atmosfērā palielinās CO₂ daudzums, izraisot oglekļa sekvestrāciju;

F. atzīstot, ka klimata un ekosistēmu mijiedarbība, tostarp procesi, kuros veidojas atgriezeniskā saite, ir sarežģīta un ka pašreizējā izpratne par šo ekosistēmu diapazoniem, pielāgošanās elastību un aklimatizācijas mehānismiem ir ierobežota;

G. atzīstot, ka pašlaik ir ierobežota spēja prognozēt un novērtēt galīgo iznākumu, ko rada labvēlīga un kaitīga ietekme;

H. atzīstot, ka izmaiņas atmosfērā var arī ietekmēt cilvēku darbību, piemēram, sateces baseinu un piekrastes zonu apsaimniekošanu, lauksaimniecību u. c., un ka jebkuras plaša mēroga pārmaiņas šajā darbībā ietekmēs arī meža nozari;

I. atzīstot, ka pārmaiņas ūdens izmantošanā, ko izraisa mežu ekosistēmu pārmaiņas un pielāgošanās hidroloģiskās sateces baseinos, var ietekmēt ūdens resursu plānošanu;

J. atzīstot, ka meža nozarē veiktie pasākumi var veicināt klimata pārmaiņu mazināšanos tikai tad, ja mežu ekosistēmas un tās veselības atbalstam pietiekoši samazina tādu kaitīgu vielu kā skābo savienojumu, slāpekļa savienojumu un siltumnīcefekta gāzu emisiju;

K. uzskatot, ka jāsāk Eiropas mežu un mežsaimniecības ilgtermiņa adaptācija un pielāgošana klimata pārmaiņām, veicot izpēti un citas darbības, kas ir saderīgas ar mērķiem, kuri formulēti Apvienoto Nāciju Vispārējā konvencijā par klimata pārmaiņām un Konvencijā par bioloģisko daudzveidību, kā arī citos attiecīgajos starptautiskajos juridiskajos dokumentos;

L. norādot uz pasākumiem, kas ietverti tādās lielās starptautiskās programmās kā Starptautiskā ģeosfēras un biosfēras programma (*IGBP*) un Pasaules klimata programma¹ (*WCP*), un atzīstot Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) veicamo uzdevumu Pasaules Meteoroloģijas organizācijā (*WMO*) un ANO Vides programmā (*UNEP*) un citās attiecīgajās starptautiskajās un reģionālajās/subreģionālajās organizācijās novērtēt klimata pārmaiņu ietekmi,

apņemas atbalstīt pasākumus, kas piemēroti klimata pārmaiņu mazināšanai un siltumnīcefekta gāzu emisiju ierobežošanai saskaņā ar Apvienoto Nāciju Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām, un turpmāk

atbalstīt nacionālo un starptautisko izpēti un veicināt starptautisko sadarbību šādās jomās:

- iespējamo klimata pārmaiņu ietekme uz mežu ekosistēmām un mežsaimniecību,*
- mežu ekosistēmu un mežsaimniecības iespējamā adaptācija klimata pārmaiņām,*
- klimata pārmaiņu kaitīgās ietekmes mazināšana, ko nodrošina Eiropas mežu ekosistēmas un mežsaimniecība,*

un šajā nolūkā noteikt šādas konkrētas izpētes un turpmākās darbības jomas.

¹ *IGBP* – Starptautiskā ģeosfēras un biosfēras programma
WCP – Pasaules klimata programma
IPCC – Klimata pārmaiņu starpvaldību padome
WMO – Pasaules Meteoroloģijas organizācija
UNEP – ANO Vides programma

I DAĻA. IZPĒTES JOMAS

1. Labāka izpratne, ko izpēte var radīt par klimata pārmaiņu saistību ar mežu ekosistēmām, ieskaitot atgriezenisko saiti starp ekosistēmu uz klimata sistēmu.
2. Pētījumi par to, kāda nozīme Eiropā ir mežiem, meža augsnei un kūdrājiem kā oglekļa krātuvēm, novadnēm un avotiem, lai izprastu Eiropas mežu nozīmi globālajās plūsmās, īpaši globālajā oglekļa ciklā. Pētniecība šajā jomā var ietvert kopīgu izpēti un nacionālo un reģionālo inventarizāciju metodiku izstrādi un sauszemes ekosistēmu oglekļa rezervuāru, novadņu un avotu Eiropas mēroga datubāzu izstrādi un uzturēšanu.
3. Pētījumi par reģionālas nozīmes koku sugu ģenētisko mainīgumu, reaģējot uz klimata pārmaiņām un palielinātu oglekļa dioksīda koncentrāciju, un pētījumi par evolucionāro procesu un adaptācijas pakāpi un ātrumu, pamatojoties uz ģenētiskajām izmaiņām.
4. Pētījumi par saimniekorganismu un parazītu attiecību dinamisko līdzsvaru jaunās klimatiskajās vidēs.
5. Pētījumi par augsnes veidošanās procesiem, tostarp par organisko vielu mineralizāciju un izskalošanos, reaģējot uz klimata pārmaiņām.
6. Uz procesu pamatotu prognozējošu ekosistēmu modeļu izstrāde kompleksai izmantošanai visā Eiropā, lai paredzamās klimata pārmaiņas un to mijiedarbību ar gaisa piesārņojumu pētītu kopsakarībā ar to ietekmi uz mežu ekosistēmām, kā arī siltumnīcefekta gāzu plūsmām un to ietekmi uz dažādām mežu apsaimniekošanas sistēmām.
7. Pētījumi par Eiropas mežu apsaimniekošanas sistēmu pielāgošanu, lai optimizētu adaptāciju klimata pārmaiņām, nodrošinātu esošo mežu veselīgumu un daudzfunkcionalitāti un optimizētu oglekļa sekvestrāciju un uzglabāšanu.

II DAĻA. TURPMĀKĀ RĪCĪBA

8. Parakstītājvalstis un Eiropas Kopiena padziļinās esošo organizāciju un darba grupu veikto izpēti darbu un starptautisko sadarbību iepriekš minētajās izpēti jomās.
9. Parakstītājvalstis un Eiropas Kopiena pārskatīs, pilnveidos un koordinēs pašreizējās monitoringa sistēmas, lai efektīvāk novērtētu Eiropas mežu ekosistēmu pārmaiņām raksturīgos plaša mēroga modeļus un dinamiku saistībā ar klimata pārmaiņām. Šie uzdevumi jāveic sadarbībā ar esošajiem Eiropas pastāvīgo parauglaukumu tīkliem.
10. Parakstītājvalstis un Eiropas Kopiena veicinās koksnes kā atjaunojama enerģijas avota izmantošanu, liekot lietā tehnoloģiju, kas nodrošina zemu emisijas līmeni, un tādējādi veicinās mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, aizsargājot vidi un mazinot siltumnīcas efektu.